

[Niels Helveg Petersen.]

Ja, jeg må jo nærmest forstå på regeringens holdning under denne debat, at besparelsesmulighederne er udtømt, og at vi derfor kan regne med, at den nødvendige senere stramning, som må gennemføres, skal ske ad skattevejen.

Finansministeren blev i går ifølge referater meget fortørnet, da han blev spurgt om regeringens fremtidsplaner på det beskatningsmæssige område. Det er der overhovedet ingen grund til at blive fornærmet over. I budgetredegørelsen for november 1972 kan vi læse, at hvis de offentlige udgifter til køb af varer og tjenesteydelser stiger blot med 3½ pct., vil dette som en uundgåelig konsekvens have en stærkt stigende skattebyrde.

Nu stiger de offentlige udgifter til dette med 5½ pct., hvoraf man vel så må slutte, at den uundgåelige konsekvens bliver en meget stærkt stigende skattebyrde. Det er det, der er perspektivet, og derfor er det, som regeringen gennemfører, ikke tilstrækkeligt. Den samlede efterspørgsel vil efter regeringens skøn stige med ca. 7 pct., hvilket ikke er foreneligt med hensynet til en rimelig udvikling på betalingsbalancen.

Regeringens eget skøn er da også, at betalingsbalancen i indeværende år vil forringes med 2-2½ milliard kr. Vi har før haft underskud på betalingsbalancen af den størrelse, som regeringen nu forudsiger for dette år, men vi har aldrig haft så stærk en stigning i underskuddet, og denne stigning skal ses just på baggrund af, at vi i dette år er blevet medlem af EF, hvad der ubestrideligt giver det danske samfund en fordel på 2 milliarder kr. Vi har hidtil haft i årevis den undskyldning for vores betalingsbalanceunderskud, at vi ikke var medlem af fællesmarkedet; den gælder ikke mere. Vi skal altså sammenholde en forøgelse af vores indtægter på ca. 2 milliarder kr. med en forringelse af vores betalingsbalance på 2-2½ milliard kr. Dette tilsammen indebærer i det realøkonomiske forløb en forringelse af vores betalingsbalance af størrelsesordenen 4-4½ milliard kr.

Vi skulle have haft et pusterum, sagde man, da man gennemførte importafgiften. Det var hensigten, et pusterum, så man kunne gennemføre et sporskifte. Det var, hvad man sagde. Virkeligheden blev, at

importafgiften gav regeringen nogle penge i en kort stund. Dem har man brugt, men virkningen på betalingsbalancen blev en stakket glæde. Det lignede, så længe det varede.

Der er nu behov for en opbremsning, fordi det økonomiske forløb har kørt for længe uden indgreb. Jeg vil gerne her fremhæve det ejendommelige i, at der gennemføres en opbremsning ved kun at anvende det ene sæt hjul; vi bremser kun op på den ene halvdel af den offentlige sektor. Vi har i udvalget rejst spørgsmålet om opbremsning også over for kommuner og selvejende institutioner og siger herom i den af venstre og det radikale venstre fremlagte spareplan, at ved en yderligere begrænsning af de kommunale investeringer såvel i det kommende som i det efterfølgende finansår skal der være mulighed for at opnå yderligere besparelser.

Kommuner og selvejende institutioner har tilsammen anlægsudgifter, der er det dobbelte af, hvad staten har, men disse anlægsudgifter holdes urørt i regeringens forslag, og regeringen har afvist at gå ind i en diskussion omkring dette problem.

Jeg vil gerne sige om dette problem, at det selvsagt ikke i sig selv er overhovedet ønskværdigt med indgreb over for kommunale anlægsudgifter på dette tidspunkt. De er planlagt, de har været på budgetterne i lang tid, og det vil føles uretfærdigt i kommunerne, i kommunalbestyrelserne, hvis man greb ind på dette tidspunkt. Det, jeg siger her, er ikke ment som et angreb over for kommuner eller kommunalbestyrelser, men ene som en konstatering af, at hvis vi skal styre den offentlige sektor, er en opbremsning på det statslige område ikke tilstrækkelig, kan ikke gennemføres alene ved at bremse på den ene halvdel, tilmed den halvdel, hvor væksten er nedbragt. Og der er noget bagvendt i, at de store besparelsesanstrengelser udfolder sig over for de områder, hvor der ikke er nogen vækst, men på de områder, hvor væksten især i driftsudgifterne er meget stærk, holder man sig tilbage.

Det er med stor beklagelse, vi konstaterer, at regeringen på grund af sit nære samarbejde med SF forhindres i at gøre, hvad forstandige socialdemokrater her i salen og ude i landet anser for at være både nødven-